GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 50. **Joi, 12 Maiu|30 Aprile** **1881.**

La casatori'a principelui de corona.

Brasiovu 12 Maiu/30 Aprile 1881.

Diarele austriace, dér' mai alesu cele-ce aparu in Viena, au adusu cu ocasiunea casatoriei mostenitoriului de tronu, a principelui de coróna, archiducelui **Rudolfu** cu **Stefani'a**, princes'a de Belgi'a, articuli de mai multe colóne mari, cari de cari mai plini de laude si de prognostice de fericire.

„Deutsche Zeitung“ intre altele dice: „Da, déca ar' mai traí Paulu, marele Veronesu, carele-'si muià penelulu seu in sórele dela amédiu, si a depinsu pe pandia stralucitele solemnitati ale dileloru sale —! ba si intr'o paleta de ale lui Makart amu trebuí se cautamu multe colori, déca amu voí se depingemu cu espresiuni numai pe jumetate corespundietóre cele-ce se petrecu in biseric'a Augustiniloru. Din tabloulu orbitoriu se potu estrage numai singuratice liniamente, cum au nimeritu ochiulu ce iute ostenesce, cautandu intr'o parte si intr'alta. Biseric'a cea spatiósa geme de óspeti, cu tóte, ca numai ospeti chiamati séu designati, adéca multele notabilitati din laintrulu monarchiei, apoi multele deputatiuni si representantie din tóte unghiurile imperiului, au avutu onórea de a intrá si a asistá la actulu cununiei. Inca dela 9 óre biseric'a se impluse de privitori, cari isi ocupara locurile designate. La 9 óre se anuntià imperatulu prin marele maiestru de curte servitiulu divinu. Dupa acést'a se dusera imperatulu si imperatés'a, parechia regala belgiana, mirii, archiducii si archiducesele si óspetii princiari, cari se adunasera in sal'a oglindiloru, cu cortegiulu la biserica. Cortegiulu era astfeliu compusu: 2 furieri de curte, 2 pagi, 2 furieri de camera, 2 stolnicii mari (Truchsessen), camerarii, consiliarii intimi, cavalerii velerului de auru (cu colanulŭ), functionarii cei mai inalti ai curtii, archiducii cu printii straini, duoi câte duoi, insociti de marii maiestri de curte. Dupa ce acestia si-au ocupatu locurile destinate in biserica, aparù: Mirele, principele de coróna si archiducele **Rudolfu**, insocitu de marele-maiestru de curte alu seu; imperatulu si regele Belgiei, incungiuratu de marele-camerariu, de capitanii de garda, de adiutantulu generalu si de domnii suitei belgiane, imperatés'a, regin'a Belgiei si intre densele mirés'a, princes'a Stefani'a de Belgi'a; princesele straine duóe câte duóe cu archiducesele; marii-maiestri de curte ai archiduceseloru si in fine marile-maiestre de curte si damele de palatu din servitiu. La intrarea in biserica principele de coróna parea a sta la indoéla, incatrau sě-si indrepte pasii sěi. Elu se uita intrebandu dupa tatalu seu imperialu, carele cu misicare de mana ei aratà directiunea.

Imperatulu si archiducele Albrecht aparura in uniforma de maresiali, mirele si archiducii in uniforme de generali cu ordini. Regele Leopoldu purtà uniforma de generalu belgianu. Archiducele Carolu Ludovicu conduse pe principele de Wales, archiducele Ferdinandu Este pe principele Wilhelm de Prusi'a. Mirés'a pasindu spre altarulu principalu intre duoé dame princiare invalita in velulu celu lungu de miréza, cu capulu plecatu, provocà céa mai mare miscare in multimea adunata in curtea castelului imperatescu si pe totu drumulu pêna la intrarea in biserica. Acolo ajungendu se puse de a stang'a principelui de coróna si schimbà cu densulu câte-va cuvinte, in vreme ce imperatulu si imperatés'a, precum si regele si regin'a Belgiei ocupara locu de-a stanga altarului. Acuma resunara fanfarele, cu cari capel'a de curte salutase cortegiulu.

Cardinalu principele Schwarzenberg pasi inaintea miriloru si le tienù o alocutiune, care durà vre-o 10 minute. Dupa terminarea acesteia cardinalulu se pogorí depe treptele altarului si adresà mai antaiu principelui de coróna intrebarile prescrise. Parochulu curtii Dr. Mayer presentà dupa acésta pe o tava de auru inele de cununia santite, cari mirés'a si mirele si le bagara unulu altuia in degete. Ei isi detera manele si cardinalulu Scharzenberg le dete conformu ritului binecuventarea bisericésca. Actulu acesta fù anuntiatu de salve de infanteria de pe piati'a esterna a castelului si clopotele tuturoru bisericeloru Vienei.

La $11^1/_2$ óre a. m. celebrarea cununiei a fostu terminata. Parechi'a cununata mai adastà cateva minute in ragatiune tacuta, apoi sculandu-se trecù pe dinaintea imperatului complimentandu-se. In ordinea aretata cortegiulu se duse incetu spre castelu de unde pornise.

Pe totu drumulu dela castelulu imperatescu, pêna la biseric'a Augustiniloru, dér' mai alesu in stradele, cari respundu in acele, se aflau indesuite equipagiele diferiteloru prelati si ale multoru notabilitati, cari luara parte la actulu cununiei.

Reuniuni preste reuniuni.

Tóte popórele mici si mari ale Europei suntu resbatute de spiritulu conservarei sale si aduncu resolute a lupta cu puteri unite si cu tóte fortiele pentru viati'a loru nationala si pentru prosper'a ei desvoltare, consolidare si latire. — Natiunea nóstra inca a facutu minuni, de cari se mira istori'a, in punctulu conservarii sale cá atare. Timpii trecuti inse au fostu mai puçinu periculosi desnationalisarei natiunei nóstre, de cum se involbura progresivu opintirile strainiloru moderni in punctulu acest'a. In ruptulu capului, vedemu, ca se incórda strainii, invescuti cu tóte fortiele, cu licentiele, spre a preface si tóte elementele naturali in totu atatea mediulóce de a desnationalisa totu si tóte in giurulu si inaintea loru — si acést'a pe facia, — ma acum chiaru si prin adiutoriulu legiloru facute de densii spre acestu scopu de amalgamisare si desnationalisare. Asia vedemu sub tóta stresin'a straina câte unu rotatilu, asiediatu spre a ne imbraciosia cá pe nisce frati de una talia cu densii, numai se ne lepadamu de gloriosulu nume Romanu si de glorиós'a limba Traiano-Aureliana. Cu finetie inca se incérca si nemic'a nu remane neincercatu, numai sě ne prefacemu in maghiari. Limb'a maghiara ne e impusa in tóte scólele prin lege dietala si facuta de ei, fora participarea nóstra. A inviatu lumea maghiara dela 1848—9 cu devis'a in protiapu: „Minden ember legyen ember és magyar“ etc. si acést a „inexorabilu“. In tóte specialitatile chiaru si cele industriali si comerciali s'au intr'unitu, si adi au reuniuni preste reuniuni, cari afara de scopulu inaintarii in diversi rami de cultura, se silescu din resputeri a inainta pasii acestei devise, cu resignatiune chiaru si in afara. Pena si reuniunea maghiara a „Santului Ladislau“ in Pesta lucra cu tóte fortiele problemei suscepute, care sta intru a impulpa, sustiené si ajutá pe maghiarii din Romani'a, cá se le prospereze si acolo. Deci isvórele de intreprinderi folositórie, cari inaltia si ambitiunea dér' si curagiulu intre poporu, spre a fi ceea ce trebue so fia in patri'a s'a, aspirandu la o viatia démna de doritulu viitoriu. Se le folosimu si noi.

Prin imbraciusiarea comerciului micu si mare, prin specule de tótu soiulu si de tóta trebuintí'a diurna etc. etc. prin invatiarea de totu felulu de arte si meserii ne inaltiamu totu-odata si la nivelulu socialitatii celei mai poternice si mai influintitive prin cetati si orasie, cari dau tonulu si semnalulu si in politica. Astfeliu micele nóstre inceputuri de pêna acum nu se voru afla in stare a pune stavila inriuririeloru, planuite in detrimentulu nostru. Economi'a de campu, agricultur'a, perfectionata dupa tóte esperiintiele inventate de catra popórele cele mai culte si mai industriarie ale Europei, ne va intari poporulu, escultivandulu, cá se devina unu muru chinesescu in contra orcaroru uneltiri si virituri, acintite in detrimentulu nationalitatii nostre. Altfeliu, de ne amu pune in crescetu, totu nu vomu poté salva bunastarea si cultur'a nationale printre povóiele de incordari ale strainiloru, cari de ar' poté, ne ar' luá si bucatur'a din gura. Amu adiunsu la punctulu estremu alu strictei si urgentei necessitati, o repetu, de a ne impulpa cu tóte midiulócele, dér' mai vertosu prin o **Reuniune generala** economica agronomica spre scopulu acesta si, cá acea se póta prospera cu succese intetite si secure, se sacrificamu toti totu, ce ne e prin potintia. —

Se nu mai amanamu inse a ne luá de cea mai intetita problema d'a ne incorda prin orasie, cá se invatiè junii totu feliulu de arte si meserii, se dè apoi rotogolu prin tóta Europ'a, sbendu tóte inventiunile si perfectiunile lumei inaintate, ca-ce atunci natiunalitatea nóstra va fi mai pre susu de tóte incordarile si fortiele celoru, ce voiescu a ne desnationalisa. Poporulu agricultoru romanu inca se sbé si sě caute tóte imbunatatirile si lesnirile inventate de popórele culte pentru agricultura si economia de campu, cá se scape de saracia, ca acést'a 'lu póte destrama.

(Va urmá.)

Cronic'a evenimenteloru politice.

In Bulgari'a decurgu lucrurile fórte destrabalatu. Principele dechiara intr'o proclamatiune, ca incercarile lui de a organisa noulu Principatu n'au reesitu cu succesu, si Bulgari'a e astadi in laintru desorganisata, ér' in afara discreditata; acést'a stare 'i face imposibila implinirea missiunei; deci elu s'a decisu a conchiama adunarea nationala spre ai restitui corón'a, si. déca starea presenta nu se va preface in buna, elu cu parere de reu e decisu a-si parasi tronulu.

Cestiunea tunisiana continua a ocupa in gradulu celu mai mare pe ómenii de statu din Angli'a si din Itali'a. D-lu Rudini, deputatu in camera, interpelà pe d-lu Cairoli, déca cumva guvernulu francesu a datu vre-o esplicatiune guvernului italianu in privinti'a ocupatiunii orasiului Bisert'a. O interpelatiune indentica adresà guvernului si deputatulu Massari. D-lu Cairoli respunse la aceste in trebari, cà cu ocasiunea respunsului, datu la interpelatiunea din 6 Aprile, a espusu destulu de chiaru declaratiunile Franciei, relative la operatiunile sale militari din Tunis. D-lu Cairoli declarà, cà ocupatiunea Bisertei nu ar' corespunde declaratiuniloru facute, déca ea ar' avé unu caracteru, care n'ar' sta in consonantia cu planulu espeditiunei intreprinse de Franç'a in Tunis. Ministrulu presiedinte adause in fine, cà Itali'a si Angli'a s'au intielesu, se tramita cate o naia de resbelu in portulu dela Golletta, pentru a apera interessele supusiloru loru. Nai'a anglesa a si sositu la destinatiune-i; cea italiana este pe drumu. Interpelatorii luara actu de aceste declaratiuni ale ministrului presiedinte.

D-lu Barthélemy St. Hilaire, ministrulu de esterne alu republicei francese, declarà in sinulu comissiunei bugetarie, cà pên'acum nu s'a inceputu nici unu feliu de negotiatiune cu beiulu din Tunis, in scopulu de a se pune capetu conflictului de façia. Ministrulu adause, cà dinsulu in diverse renduri a declaratu catra representantii puteriloru straine, cà Franç'a nu voiesce se faca cuceriri, ci numai se faca, cá interessele francese se fia respectate in Tunis. Dreptu acea Franci'a pretinde dela beiulu numai unu tratatu, care se dè garantii assecuratorie in acést'a priviutia. Franci'a nu voiesce se jignésca interessele nici ale unui statu; din contra aceste interese voru fi aperate in mesura mai mare de câtu pên'aci prin nouele referintie, ce se voru crea; unu lucru nu trebue sè se pérda din vedere, si acest'a este, cà Franci'a are o situatiune preponderanta in Tunis si are

angagiate aci mari capitalie. Indatace Khrumirii voru fi supusi, numai decàtu voru incepe reclamatiunile, si pretensiuuile voru fi spriginite prin concentrari insemnate de fortie militari.

Trupele francese nu urmarescu in Tunis numai interese specialu francese, ci si interese generalu umanitarie. Guvernulu italianu declarà, cà atàtu dinsulu càtu si agentii sei din Africa sunt straini de ori-ce agitatiune dusmana Franciei. . . Beiulu din Tunis se fi declaratu, cà mai bine voiesce se devina cersitoriu, de càtu se primésca protectoratulu francesu si adresà din nou puteriloru europene o circulare, in care le róga a se intielege cu Turci'a in privinti'a solutiunii conflictului franco-tunisianu.

Cestiunea turco-grecésca a datu in parlamentulu anglezu ansa la o discussiune fórte via, cu ocasiunea careia s'a propusu chiaru unu votu de blamu pentru tienut'a observata de guvernulu d-lui Gladstone in cestiunea grecésca. La atacurile indreptate asupr'a guvernului cu ast'a ocasiune de deputatulu Ashmead Bartlett respunse in numele guvernului d-lu Dilke, subsecretariu la ministeriulu de esterne. Acest'a declara, cà solutiunea data cestiunei grecesci este unu resultatu alu intielegerii intre d-lu Goschen si intre d-lu de Bismarck, cu care Angli'a si Germani'a au fostu pe deplinu invoite. Françi'a si-a schimbatu tienut'a in acést'a cestiune; Angli'a inse n'a fostu nici decatu aplecata se strice concertulu europénu din asta causa. Acést'a este de mare folosu nu numai pentru ca a deslegatu in trecutu cestiuni din cele mai grele, ci si pentru cà mai póte deslega si in viitoriu cestiuni de aceste. Valórea concertului europénu nu trebue marginita numai la cestiunile orientale; elu póte fi aplecatu si la cestiuni grele din alte parti ale lumii; cestiunea constitutiunei din Turci'a, cestiunea armenésca si cestiunea finantieloru turcesci sunt totu cestiuni de resortulu concertului europénu. Precum acest'a a pazitu in trecutu Europ'a de resbellu, totu asia o va puté pazi inca si in viitoriu. Guvernulu n'a adoptatu nici unu compromisu nedemnu, pentru a conserva concertulu europenu; elu nu crede, cà Greci'a ar' puté avé vre unu interesu in a sparge acestu concertu si a incurca Europ'a intr'unu resbellu. Propunerea de votu de blamu a fostu respinsa. In camer'a lordiloru a respunsu la o interpelatiune a lordului Delaware, relativa la cestiunea tunisiana, ministrulu de esterne lordulu Granville, dîcêndu, cà guvernulu are incredere in declaratiunile facute de guvernulu francesu in privinti'a operatiuniloru militari intreprinse in Tunis. D. Granville declarà, cà Angli'a nu este jalusa pentru legitim'a influintia, ce trebue sè esserceze o tiéra mare, cá Franci'a, asupr'a unui vecinu mai slabu si mai pucinu civilisatu, pe cata vreme acést'a influintia nu sta in contradictiune cu drepturile consacrate prin tractate si cu interesele supusiloru anglesi. De sine se intielege, cà guvernulu trebue se bage de séma, cá din operatiunile militari de facia se nu ésa nesce arrangiamente, care se collideze cu acele drepturi si interese.

Sinodulu archidiecesanu gr. or.

In siedinti'a II din 20 Aprile si 2 Maiu, 1881 dupa presentarea credentionaleloru deputatiloru si a mai multoru petitiuni, cari se transpunu comisiuniloru respective, Presidiulu aduce la cunoscintia, ca punendu-se pe cale telegrafica in contielegere cu P. SS. Episcopi in cestiunea tramiterei deputatiunei din partea sinodeloru eparchiale la festivitatea Altetiei Sale imperiale, principelui de coróna, a primitu dela P. Santiile Loru insciintiare, cumca sinódele respective eparchiale consimtu cu tramiterea deputatiunei hotarite de sinodulu archidiecesanu. Se iea spre sciintia.

Comissiunea generala prin referentulu Parteniu Cosma raporteaza: asupra hartiei presidiale ddto. 10 Aprilie 1881, prin care transpune harti'a Escelentiei Sale D-lui ministru reg. ung. de culte si instructiune publica ddto. 31 Iuliu 1880. Nr. 931 pres., in care i se face cunoscutu, ca Maiestatea S'a ces. rege apost. cu prea inalta resolutiune din 5 Iuliu 1880, de asemenea Maiestatea S'a, imperatés'a si regin'a precum si Alteti'a S'a principele clironomu Rudolfu s'au induratu prea gratiosu a luá la cunoscintia, prelunga descoperirea Preanaltei multiamite, adres'a omagiala de felicitiare facuta de sinodulu archid. cu ocasiunea fidantiarei Altetiei Sale ppelui clironomu Rudolfu cu Altetia S'a principésa Stefani'a de Belgi'a.

Se ia spre sciintia cu via placere.

Acelasi referentu raportéza asupra hartiei presidiale Nr. 3958, 1880, prin carea se notifica sinodului, ca asesorulu referentu scolaru la Cons. archid. Dr. Iosifu Hodosiu a incetatu din vieatia la 27 Novembre 1880, comisiunea generala propune, ca dupa ce notificarea despre mórtea ases. Dr. Hodosiu s'a luatu spre sciintia sub Nr. 3 postulu de referentu, devenitu prin acést'a in vacanti'a, sè se indeplinésca prin alegere inca in acést'a sesiune.

Se primesce.

Totu acelasi referentu raportéza asupra hartiei Consistoriului archidiecesanu din 7 Aprile 1881. Nr. 1352 Plen, prin care se arata sinodului, ca: Dimitrie Andronicu fostu comerciantu repausatu in Sibiiu la 16 Iulie 1880 prin testamentulu sèu dto Sibiiu 26/14 Octobre 1877. afara de unele legate in suma de 31,000 fl. 'si-a testatu considerabil'a avere prin o fundatiune romanésca, carea se pórte numele de:

„Fundatiunea lui A n d r o n i c u pentru Romanii gr.or. neuniti din Transilvani'a“ din care au sè se ajutoreze industriasii roman gr. or. din Transilvani'a, concrediendu administrarea ei unei representantie statatoare din membrii Venerab. Consist. archidiecesanu pleu. gr. or. din Sibiiu.

Ca, conformu inventariului luatu la 21 Iuliu 1880, averea totala face 154,145 fl., din care detragnduseê legatele in sum'a de 31,000, fl. remane pentru fundatiune sum'a de 123,145 fl. v. a.; ca Consistoriulu a primitu sarcin'a ce i impune testatoriulu si s'a ingrigitu, cá sè se asigureze averea, insarcinandu pe fiscalulu consistorialu cu representarea Consistoriului in tóte afacerile fundatiunei. S'a esoperatu licitarea móbilieloru, ér banii s'au depusu in depositu judecatorescu, cass'a verthaimiana cu valorile lasamentului din Sibiiu in posesiunea Consistoriului. La pertractarea lasamentului tienuta la 16 Novembre 1880 s'au insinuatu „Fundatiunea lui Andronicu“ de erede universalu, s'au presentatu si legatari, cari afara de Fros'a maritata Ghitie Ióan din Bucuresci, c'a cesionara mamei sale, legatarei calugaritie Anei Delberovici, toti au recunoscutu validitatea testamentului si au primitu legatele, acésta inse a contestatu atatu validitatea testamentului, catu si a legatului veriloru, a erediloru defunctului legatariu Stefanu Andronicu din Bucuresci, declarandu-se de unic'a erede a intregului lasamentu.

Tododata a datu recursu de nulitate in contra transmutarei cassei werthaimiane, si a combatutu indigenatulu testatoriului, pretindiendu, ca acela ar' fi fostu suditu romanu, cu acésta pretensiune a fostu respinsa din partea guvernului.

Tribunalulu reg. de aici resolvandu pertractarea ereditara prin decisiunea s'a dto 13 Ianuariu 1881. Nr. 10,128 ex 1880, a indrumatu pe Fros'a G. Io'n, cá in terminu de 30 de dile se'si validiteze pretensiunea pe calea procesului ordinariu, éra ea, dupa ce nu 'i-a succesu a induplecá pe consistoriu la o impacare amicabila in timpu legalu si a presentatu actiunea la tribunalulu reg. de aci, care a defiptu terminulu pentru susceperea procesului pe 6 Maiu a. c.

La propunerea comissiunei generale, sinodulu archidiecesanu in firm'a credintia, ca testamentulu, care este provediutu cu tóte recerintiele legale, nu se póte resturná, decide: Desi chiamarea Consistoriului nu este a forma representantii fundationali totusi, considerandu sublimitatea scopului fericitului testatoriu; considerandu valoarea, ce prin asemenea incredere nemarginita se atribue institutiuniloru nóstra bisericesci: sinodulu cu placere incuviintiaza faptulu, ca Consistoriulu a primitu onorofic'a sarcina, impusa de nobilulu testatoru, indrumandulu, ca dupa terminarea procesului fara amenare se compuna literile fundationale si se le substearna sinodului spre aprobare, cá fundatiunea catu mai curêndu sè se póta pune in lucrare. Ear' pentru eternisarea memoriei fericitului testatariu Dimitrie Andronicu dispune: cá la serbarea S. Dimitrie, in anulu acesta sè se serbeze in tóte bisericile nóstre din archidiecesa parastasu pentru sufletulu lui, indatorandu-se preotii, cá in o cuventare acomodata se aduca la cunoscinti'a poporului marea fapta a fericitului Andronicu, ear' de aci incolo insirandulu intre binefacetorii bisericei si ai natiunei totu-deauna la S. Dimitrie se'i pomeneasca numele la liturgia. („T. R.“)

(Va urmá.)

Sinodulu eparchiala aradanu.

In diu'a de San-Georgiu am auditu pentru antai'a data corulu condusu de d-lu Heudel; miss'a compusa de d-lu Porumbescu (mi-se pare) a succesu de miniune, poteai ceti din façi'a crestiniloru multiumirea. Dupa aceea s'a tienutu siedinti'a a VII la orele 11 a. m., in care s'a alesu referente la senatulu bisericescu d-lu profesoru de teologia si ieromonachu Augustinu Hamsea cu 28 voturi contra 8. — Cu privire la impacarea cu fratii greco-catolici din diecesele Lugosiu si Orade'a-mare s'a decisu, cá sè se primésca sessiunile folosite pêna acumu de comunele gr. catolice, dér' fara nici o pretensiune pentru felosulu de pêna acnmu. —

Siedinti'a VIII s'a tienutu in aceeasi dî la 5 óre d. am. Aici s'a decisu, cá ven. consistoriu se faca unu proiectu despre nou'a ejectare de conventiei episcopesci, de ora-ce multe comune s'au maritu, ér' altele au scadiutu. Comisiunea epitropésca asternendu bugetulu anului curente da insa sinodului sè discute despre alimentarea si preste totu sustienerea eleviloru din Alumneu; dér' imbunatatiri nu s'au facutu, ci numai s'a avisatu consistoriulu, se intreprinda pasii possibili, vendiendu edificiulu alumnealu si cumperandu altulu mai corespundietoriu reguleloru sanitarie. Raportulu despre singuraticele fundatiuni scolarie se iea simplu la cunoscintia. Pentru tiparirea de càrti scolastice se dau la noi premie; sinodulu a decisu, cá acele premie sè se adune intrunu fondu, la casu candu in cutare anu nu ar' aparé vreo carte démna de premiare, si apoi din acelu fondu cu timpulu prin interessele capitalului sè se acopere tipariulu.

Mai interessanta fù siedinti'a IX, tienuta in 6 Maiu la 10 ore a. m. Aici mai antaiu se primi bugetulu consistoriului oradanu cu unele reductiuni, apoi vení pre tapetu acumu odios'a despartire a fonduriloru comune Aradu-Caransebesiu.

Nu voescu se desbatu cu deameruntulu caus'a, intru càtu este dreptulu pre partea unei séu a celeilalte pàrti; in scurtu notificu numai, cà dupa dispute vehemente, má! erá mai se si tréca in desperatiune sinodulu nostru cu maioritate de d o u e voturi a decisu si pentru venitoriu statulu quo, facundu-se caus'a pendenta de infiintiarea aloru doue episcopii noue in Temisiór'a si Oradea-mare; cu tóte, cà sinodulu dela Caransebesiu a decisu despartirea cu mare maioritate si s'a dechiaratu in permanentia pêna la conclusulu sinodului aradanu.

Siedinti'a a X-a si cea din urma s'a tienutu in aceeasiu dî d. a. la 5 ore. Aici sinodulu aviséza comissiunea anchetaria — reintregita cu d-lu Goldisiu — cá se asiste si estu anu la esamenele institutului pedagogico-teologicu si se staruesca a se vindecá relele ce ar' mai impiedecá invetiamentulu. Se constatara diurnele deputatiloru in suma de 1242 fl. 1 cr. v.a., apoi, dupa nesce complimente indatenate, dér' acumu binemeritate pentru càtiva, P. S. S'a bine-cuventandu pre deputati dechiarà sinodulu eparchialu de disolvatu. —

C o r e s p o n d e n t e l e.

Teac'a, 3 Maiu 1881.

Pe diu'a de 5 Aprile a. c. s'a convocatu o conferintia in Teac'a, la care toti alegatorii romani din acestu colegiu electoralu au fostu invitati a participa. S'au adunatu preste asteptare fórte multi. — In acésta conferintia s'a constituitu unu comitetu sub numirea: „C l u b u l u a l e g a t o r i l o r u r o m a n i d i n c o l e g i u l u e l e c t o r a l u a l u T e c e i, — in urmatórele persóne: 1, Gregoriu Vitésu, Protopopu in Teaca, de presidinte; 2, Andr. Voda, preotu gr. c. in Ormenisiu, de vice-presidinte; 3, Simion Auger, preotu gr. c. in Ocniti'a, de I notariu; 4, Dr. Ioane Uilaceanu, medicu in S. Petru, de II notariu; 5, Ludovicu Simon, protop. in S. Georgiu, de I ass. alu club.; 6. Petru Rusu, preotu si v.-prot. in Chiciudu, de II ass. alu club.; 7, Teodoru Dumbrava, proprietariu in Budatelecu, de alu III ass. alu club, ; 8, Nicolau Mathé, preotu gr. c. in Baiti'a, de alu IV ass.; 9, Teodoru Moldvai, preotu gr. c. in Posmosiu de V ass.; 10, Iustianu Todoru, proprietariu in S. Petru, de VI ass.; 11, Stef. Rusu, preotu gr. or. in N. Ida, de alu VII ass.; — afara de acestia s'au mai alesu 28 de corespondenti in 28 de cercuri, cari se stè la dispositiune pe tóta intemplarea. — Cá delegati pentru conferinti'a din Sibiiu pe 12 Maiu s'éu alesu: Gregoriu Vitésu cu 164 voturi, adica cu unanimitate, — ér' Dr. Ioane Uilaceanu a intrunitu 84 voturi, deci cu maioritate relativa, cari cá atari s'au si enunciatu. Preste cateva dile Dr. Ioane Uilaceanu a abdisu, silitu de cause momentuóse, din care causa a devenitu necesitatea a convoca conferinti'a a duóa óra pe 30/4 a. c., la care in loculu D-lui Dr. Ioane Vilaceanu cu unanimitate s'a alesu de delegatu D-lu Ludovicu Simonu, proprietariu in S, Georgiu; deci colegiulu nostru electoralu va fi representatu la conferinti'a generala din Sibiiu la 12 Maiu a. c. prin Gregoriu Viteasu si Ludovicu Simonu, ambi proprietari. Ecca si Protocolulu conferintiei d'in 30 Aprile 1881:

Protocolu.

Luatu in Teac'a, 30 Aprile 1881, in Siedinti'a Clubului alegatoriloru romani din colegiulu electoralu alu Tecei, convocatu prin presiedintele aceluiasiu, pentru a face cunoscuta abdicerea D. Dr. Ioanu Uilacanu, et Ludovicu Simonu proprietariu in Sangeorgiu, provocandu, cá preste aceasta giurstare clubulu se consulte si decida:

1. Se cetescu ambele abdiceri date in scrisu:

Dupa una seriosa consultare, abdicerea D. Dr. Ioane Uilacanu, medicu cercuale din Sanpetru, din motivele aduse in scris'a s'a cu datu 25 Aprile 1881, se liá spre sciintia si se primesce. Inse cea a D-lui Ludovicu Simonu, proprietariu in Sangeorgiu, cu datu 9 Aprile 1881, nefiindu destulu motivata, nu se primesce; din contra, fiindu Domni'a s'a façia si recerendu-se din partea intregului Clubu adunatu, cá se primésca insarcinarea de a merge cá delegatu la crnferenti'a nationala, tienenda in 12 Maiu 1881 in Sibiiu, cu auctorisare de a participá in modu activu si la Conferenti'a comuna Ungaro-Transilvana -- s'a resolvatu a primi — deci suntu a i se predá literele credentionali; facendu-se cunoscuta opiniunea cenferintiei din 5 Aprile 1881 in privinti'a procederei romaniloru la alegerile proxime dietali, care s'a esprimatu pentru resistenti'a pasiva absoluta.

2. Gregoriu Vitézu, cá presiedintele clubului, aduce la cunoscinti'a clubului, ca maghiari Kossuthiani, respective asia numitii independenti in 23 Aprile 1881, sub presidiulu advocatului Carolu Szilágyi, au avutu una adunare in opidulu Teaca, cu care ocasiune D-lu Bartha Miklos, Redactorulu lui „Ellenzék“ din Clusiu, se a desemnatu cá ablegatu dietalu alu aceluiasiu partidu, s'a constituitu in unu comitetu de actiune: pentru reusirea lui, in care comitetu s'au alesu si doi Romani in persónele D. D. Teodoru Popu, preotu gr. cath. in Faragau si Teodoru Domsia, preotu gr. cath. in Pinticu, ba, ce e mai multu, identitatea persóneloru acestoru doi D. preoti romanesci in acea siedintia publica s'a si constatatu. De-si propunatoriulu dubiteadia invoirea loru la acelu actu, dupa ce inse fiiulu D. preotu din Faragau a fostu de facia si acelei alegeri nu a contradisu, prea lesne se póte presupune, cà ambii acei D. D. preoti de Romanu, 'si-au scaimbatu Crediulu loru politicu si intru adeveru au trecutu in castrele Kossuthianiloru. Dupa ce inse D. Teodoru Popu, preotu gr. cath. in Faragau in conferenti'a alegeriloru din acestu colegiu electorale, tienuta in 5 Aprile 1881, a fostu alesu de corespondente alu Clubului pentru Romanii alegatori din comun'a Faragau: aflu de consultu de a se provocá, cá se-'si dè dechiaratiunea, cà intru adeveru pro futuro consimte a remané cu noi? sèu a trecutu in castrele Kossuthianiloru? in casu, déca a trecutu, poftindu-i succesu bunu, ar' fi a se alege in loculu D-sale unu altu corespondinte alu Clubului, — din contra, déca remane cu noi, credu cà ar' fi cu scopu, cu atàtu mai tare a-se dechiára si ai deminti in vr'una foia publica tragèndu la respundere pe D-lu Carolu Szilágyi Presiedintele partidului Kossuthianu, pentru cà a indrasnitu a abusa de numele, persón'a, crediulu politicu si caracterulu preotiescu si nationalu alu Domnieloru S'ale, càci in diarulu Kosiuthianu „Ellenzék“ din Clusiu Nr. 93 durerosu e constatatu, ca enimicii natiunei nóstre au si inceputu pre preotimea romàna, care 'si a mutatu crediulu politicu — ai numi de reformati.

ad II. Cu dorere si surprindere se iea spre sciintia si in unanimitate se decide, cà in vr'una foia romanesca se-se provoce, cá in restempu de 14 dîle sè-se rectifice — din contra D-lu presiedinte alu Clùbului are de alu inlocuí cu unu altu corespondentu pentru alegatorii romani din Faragau si pe ambii D. D. dupa espirarea terminului de susu ai considerá cá trecuti in castre straine. Ne mai fiindu alte obiecte de pertractatu, acestu protocolu s'a cetitu, verificatu si subscrisu.

D. u. s.

Gregoriu Vitézu m. p.
pres. Clubului.

Andreiu Voda m. p.
vice-pres. clubului.

Simione Auguru m. p.
not. primu.

Ludovicu Simionu m. p.

Teodoru Iustianu m. p.

Teodoru Moldovanu m. p.
membru si assesoru alu clubului electoralu.

Nicolau Mateiu m. p.
membru si assesoru alu clubului electoralu.

Stefanu Popu m. p.
membru si assesoru alu clubului electoralu.

Din Romani'a.

(Corespondintia particulara a „Gazetei Transilvaniei.“)

Bucuresci 22 Aprile.

Medicii voru vindeca lumea — a disu unu filosofu; — Scólele si numai scólele o voru vindecá — replicamu noi. Nu e greu a ne convinge de acestu adeveru, elu a devenitu astadi universalu si de toti recunoscutu; de multi, póte numai tacitamente, dér' totusi nimeni n'a mai remasu, care se nu 'si marturisésca, cà numai scólele voru puté se arate lumei calea cea buna, cà numai ele voru salvá.

Instructiunea publica — éta cestiunea ardenta, cestiuuea de ordinea dîlei. Curentulu culturei sufla puternicu si d'a nóstra datoria este, se ne tienemu de elu. Tóte statele occidentului, cari 'nflorescu astadi, detoreaza positiunea loru culturei; si ele nu stau pe locu, ci mergu mereu 'nainte, fora a adasta, fara a perde unu momentu din vedere, cà cultur'a este basea bunei stari, si cà bunastare nu se póte avé decàtu prin cultura.

Déca romanii sunt inca inapoiati, déca cultur'a la noi d'abia înbobocesce vin'a impregiurariloru e, impregiurari, prin cari a trecutu poporulu romanu si de care a scapatu in fine. Romanii la Dunare au tienutu peptu barbariloru, au opritu cu stavilari de cadavre valulu, care se 'ndrépta spre Occidentu, norulu, care voiea sè se puna 'n dreptulu sórelui, si sè 'i ascunda fati'a. Un Sultanu alu Turciloru se jurase, ca va dá ordîu calului seu pe pristolulu bisericei Petru si Pavelu din Rom'a, si 'si-ar' fi tienutu promissiunea, déca intre Dunarê si Rom'a n'ar' fi esistatu Romanii. Meritulu d'a fi opritu întunericulu in drumulu seu cutropitoriu a fostu multu timpu contestatu de càtra straini; dér' in urm'a urmei, vrêndu nevrêndu ei, ilu recunoscura si se deprinsera a stima umbrele lui Stefanu si Mihaiu. Impregiurarile dér' au facutu, cá romanii sè nu fia astadi la inaltimea culturei.

Si cu tóte aceste latin'a ginte nu s'a desmintitu! Cu tóte cutropirile, cu tóte dîlele negre romanii au ajunsu deja departe pe calea culturei; nu asia de departe, cum ar' fi fostu, déca impregiurarile nu 'i ar' fi nevoitu sè stè mereu cu arm'a 'n mana, cu ochii tîntiti spre otare, pentru a puté sè-'si apere mosi'a, sè-si apere esistinti'a loru.

Dilele negre au trecutu, sórele libertatii frumosu a resaritu, lumina mare domnesce mai pretutindenea si a stá 'n penumbra ar' fi o crima. Aci nu mai suntemu ameniutiati cu cotropiri si putemu, si de-a nóstra datoria este, sè ne ocupamu de cultur'a tierei, atàtu de multu negligiata pen'acum. Tiér'a e amenintiata de pericule economice — mai multi barbati au semnalatu aceasta; dér' trebue sè o spunemu, remedia nu esistu in starea nóstra, decàtu cultur'a. Nu trebue sè ne amagimu, candu vedemu, cá Societatea nóstra possede unu mare numeru de barbati eruditi; tieranimea, majoritatea poporatiunei romane, e cu totulu inculta. A propune remedia in o asemenea stare altele decàtu cultur'a, insémna a nu cunósce profundu ból'a; avemu inaintea ochiloru nostri pe Turci'a, in care Europ'a 'ntréga se sfortiaza a 'ntroduce reforme, a indrepta starea economica. Totulu e 'n zadaru, inse si 'n zadaru voru remané tóte, pe càtu timpu nu se va 'ngriji instructiunea publica.

Nu pretindemu a dîce, cá cultur'a la noi e totu asia de inapoiata cá la Turci, diferinti'a e enorma si amu puté afirma — cá comparatiune mai ca aici nu se póte face. — Dér' aruncàndu-ne privirea spre Occidentu, remanemu uimiti de marea diferintia 'n cnltur a, ce esiste intre tieranulu nostru si tieranulu Occidentului. La noi sunt rari casele de tiéra, in care sè se gasésca vr'o carte; la Occidentu dincontra suntu rari, fórte rari acele, in care nu se afla vre-o carte. In cas'a tieranului elvetianu vomu gasi totu-d'a-una o biblia si unu calendariu; la noi — nu calendariulu, dér' nici bibli'a macaru nu se póte zari in cas'a tieranésca. Tieranulu Occidentului scie sè citeasca, sè scria si se socoteasca; la noi, elu face socoteala pe rabusiu, nu cetesce nici-odata, pentru ca nimeni nu la invetiatu, si candu are nevóia sè scria ceva, e nevoitu sè alerge la altii, pentru a-'i face acestu servitiu. — De aci resulta, cá tieranulu romanu nu possede nici primele elemente de cultura.

Toti din tóte partile, romani càtu si straini striga, cà avemu o mare missiune de 'ndeplinitu in Orientu — missiunea civilisatória. . . . Sórele, in giurulu càruia se voru stringe si inverti popórele orientali, va fi Romani'a; romanii voru fi sorgintea de lumina si caldura pentru orientali . . . . dicu jurnalele straine. Frumósa, inalta si meritoria missiune suntemu destinati a implini. Dér', pentru cá sórele sè póta 'ncaldî universulu, trebue sè fia elu insusi ferbinte. Totu astfelu si noi, pentru a corespunde cerintieloru missiunei nóstre, pentru a puté fi civilisatorii Orientelui, trebue mai antaiu de tóte sè ne civilisamu pe noi insine. Fara de acést'a nu se póte.

Afara de aceste consideratiuni, care trebue sè ne 'ndemne a ne cultiva, mai sunt si altele din punctulu de vedere alu maririi neamului romanescu. Jn adeveru, pentru ori-cine e dotatu cu càtu de puçinu spiritu de observatiune, e usioru a vedé, ca o catastrofa e iminiute in Orientu. Vechiulu imperiu turcu, care de atate veacuri tiene supt jugulu seu unu mare numeru de nationalitati e aprópe de terminulu fatalu alu caderei sale; nimicu nu 'lu va scapa si loculu seu e de pe acum insemnatu cu negru pe chart'a Europei. Asia dér' ór'a liberarei fratiloru nostri macedoneni inca este aprópe de a suna. . . .

Momentulu a venitu, dér' cá sè ne desteptamu; destulu cu apathi'a si ignoranti'a de pêna acum, ca-ce mergundu totu asia inainte, nunumai, cá nu voru ajunge nici-odata a dá màn'a cu fratii din robia si a 'i stringe la sinulu nostru, dér' vomu peri si noi. Cultura dér' pentru poporulu romanu! — Ecca ce trebue sè ceremu si pentru ce trebue sè lucramu. Indemnulu la acést'a l'ar puté dá diariele; dér' diariele nóstre, fara esceptiune, se ocupa numai si numai de politica, de guvernu; starea nóstra economica, morala si intelectuala nu le privescu si nici nu voru sè se ocupe de asemene cestiuni.

Dér' aceasta nu o facu numai diariele, ci si toti barbatii înalti si in bune positiuni, elit'a societatii nóstre. Tristu lucru, dér' adeveratu, si elu ne dovedesce, ca 'n tiér'a romaneasca ómenii culti sunt rari si maioritatea numai spoita si inca fórte superficialu! . .

Mircea.

Unu nou Rege.

Carolu de Hobenzollern este Rege alu Romaniei.

Parlamentulu nationalu i-a datu corón'a si éca unu nou regatu, care se ivesce in Oriente.

Fortelui poporu romanu, care in an. 1877 a uimitu Europ'a prin bravur'a lui, Itali'a — vechi'a mama — ei tramite unu salutu, o urare! . . .

Acelu poporu, prin sacrificii eroice, prin sange versatu intr'unu chipu generosu a castigatu unu dreptu bine meritatu la simpathi'a, la respectulu tuturoru popóreloru civilisate.

Romanii-au facutu in 1877 — candu lupt'a intra Turci'a si Rusi'a ferbea ingrozitoriu -- ceea-ce nesce sfaturi rele nu permisera Greciloru se faca si ei.

Astadi Romanii culegu fructulu eroismului loru, intieleptiunii loru, ér' Grecii se sbatu in intorsaturile diplomatiei, se pregatescu pentru o intreprindere fórte anevoiósa, si care ar' fi fostu atàtu de usióra, déca ei ar fi cutezatu la vreme!

Vechi'a colonia romana, de ginte latina, poporatiunea Romaniei, s'afirma cu mandrîa acolo in Oriente, si in zadar, Greci'a se va sfortia ai contesta preeminenti'a.

In giurulu Romaniei se voru grupa gintîle orientali, asupra Romaniei isi voru ficsa ele privirea cá asupra unui faru.

Éca marea misiune, ce 'si-a impusu Carolu I cingundu corón'a!

O va indeplini!

Dupa lupta, independentia; dupa acestu bunu supremu, libertatea!

Este o istoria nóua acea, care incepe pentru Romani'a si déca Carolu I se va identifica cu poporulu seu, déca acestu nou Regatu va sci se intieléga destinele sale, nu mai este nici o induoiéla, c'acésta istoria va puté fi gloriósa si imbelsiugata de bunatati in acea campia imensa, unde totulu este necunoscutu, dér' unde se pregatescu mari evenimente.

Déca incoronarea lui Carolu I insemnéza o programa, apoi salutamu pe rege si 'i uramu se póta areta lumii, ca popórele nu moru si ca poporatiunile, asupra carora isi va intinde sceptrulu, au destula viétia, dorintia, vointi'a si puntintia spre a intielege si a indeplini marele principia de libertate si de progressu.

Déca nu, ceremoni'a din Bucuresci va fi numai unu evenimentu, care 'si va avé rubric'a sea in Almanachulu de Gotha.

Studieze Carolu I traditiunile poporului, cercetandu istori'a -- dér nu acea istoria scr'sa pentru usulu regiloru, atunci acestu nou titlu, ce 'si asuma, va puté sè aiba o mare semnificare.

In giurulu regatului seu se agita serbii, macedonianii, rumeliotii, bulgarii, albanesii, supusi directi séu indirecti ai iatagaului turcescu, ei astépta unu liberatoru spre a 'i aduna in giuru, o voce, care se scia a le areta nouele loru destine, uun astru, care ee apara pe cerulu furtunosu, unu unu erou, care se scia a 'i conduce la batalia.

Si acelu astru póte se fia Carolu I, nu cá rege, ci cá drapelu: si centrulu, in giurulu caruia voru puté sè se gramadésca poporatiunille orientali, póte se fia acea armata, alu carei eroismu deia Plevn'a o facura nemuritoria.

Istori'a Romaniei este istori'a unei lupte inversiunate contra vasalitatii Turciei, domnindu asupra acelei tieri séu prin pasi lacomi si sangerosi séu prin gospodari chrestini, pe care guvernulu otomanu ii luá din cuartierulu fanarului.

Pêna si numele le era contestatu de Turci'a sermaniloru romani. Ei trebuieau sè se numésca moldavi si valachi!

Divisandu'i astu-feliu, dominatiunea reusiea mai lesne.

Totusi acesti supusi nu prea erau credintiosi, si candu in 1829 reesira, prin tratatulu dela Adrianopole, se dobendésca protectoratulu rusu, acesta erá negresitu unu primu pasu in vieti'a de independintia.

Dér' ei nu se intemeiara nici pe protectoratulu rusu, si adese ori — si mai alesu in 1848 — romanii pusera man'a pe arme.

Ei fura invinsi, dér' guvernulu din Constantinopole se convinse, ca nu mai putea se conteze pe vechii vasali.

Infrangerea nu descuragià pe romani; ei se 'nderetnicira in nobil'a loru cugetare, mersera 'nainte incetu, dér' mersera.

In 1856 constrinsera pe Turci'a se unésca Valachi'a si Moldov'a suptu unu singuru hospodaru — Alecsandu Cuza — si se recunósca aceloru duóe tieri titlulu de principate romane dunarene. In 1861 romanii proclama unirea; Moldavi'a si Valachi'a se schimba in Romani'a, hospodarulu e principele ei, Bucurescii capital'a.

Nu este anca independintia, fiindu-ca Principatele Unite dunarene platescu unu tributu Sultanului.

Acést'a jicnesce amorulu propriu, mandri'a poporului romanu.

Proteste fórte nobile se succedu, dér' principele Cuza nu intielege dorintiele poporatiuniloru.

Atatu mai reu pentru densulu! . . .

Desperati in 1866 romanii se rescóla; Cuz'a e detronatu, unu principe de Hohenzollern ii iea loculu.

Acest'a scie, cà nu se guverna fara a satisface dorintiele poporului, si celu d'antaiu actu aiu seu fù de a dá o Constitutiune.

Erá libertatea, care intrà in Romani'a. Independenti'a nu putea se intardiò d'a fi proclamata.

Eaca-ne in 1877.

Resbelulu intre Rusi'a si Turci'a incepe ingrozitoriu si romanii intielegu, cá venitu ceasulu rescumperarii. Totusi trebuiea sè merite acést'a rescumperare, si eaca principe si poporu pornindu contra turciloru, luptandu eroicesce, semanandu cu morti si raniti redutele de la Plevn'a, dér' invingundu.

Drapelulu romanu inplantatu pe intaririle fumegante proclama independinti'a.

Tratatulu de la Berlinu o sanctionà.

Si astadi principele de Hohenzollern este rege; astadi incepe o nóua era pentru Romani'a.

Ministrulu afaceriloru straine alu Italiei, respundiendu nobileloru cuvinte ale onorabilelui Del Giudice, si clasicei adrese a onorabilelui Ruspoli, anuncia, ca guvernulu italianu s'a grabitu a recunósce pe Romani'a.

A facutu bine.

In acést'a recunóscere nu este numai omagiulu detoritu suveranitatii unui poporu amicu, ci este si o cugetare politica: càci, déca stéu'a Romaniei va trebui se lucésca in Oriente, apoi tierile de acolo isi voru tientì ochii pe influinti'a latina si latinii trebuie sè se bucure.

Noi italianii, cari amu suferitu atàtu de multu, tramitemu unu salutu poporului romanu.

(Diariulu Roma.) Medoro Savini.

Diverse.

(Dela Sibiiu) ni se scrie, cà pêna Mercuri au sositu deja la conferenti'a electorala vreo suta de delegati din tóte partile locuite de romani. Conferenti'a ardeléna se va deschide adi, Joi la 10 óre. Mercuri séra delegatii presenti s'au adunatu la o convorbire colegiala.

(Concertu) astadi séra, la 8 óre, va da capel'a orasianésca unu Concertu de bine facere in sal'a Hotelului Nr. 1, alu carui venitu este destinatu pentru ajutorarea conmembrului capelei, D-nu Ios- Lorenz, care se afla greu bolnavu. — Pretiulu de intrare e 50. cr.

(Stégulu nationale.) Diariulu „Romanulu", rugatu a publica esact'a descriptiune a drapelului romanu, dice: „Vomu repeti dér, ca sunt romanesci numai acele stéguri, care au fetiele loru puse in modu verticalu si asiediate dup'acestu modelu. . . . Adica albastru lenga lemnu, galben la midiulocu si rosiu falfaindu."

(Associatiunea aradana.) In 2 Maiu se tienù totu in sal'a numita adunarea generala a Associatiunei aradane pentru cultur'a poporului romanu, a acelei associatiuni, care, la staruinti'a energica a Prea S. d-lui episcopu diecesanu, a rénviatu inca in anulu trecutu. Adunarea a condusu-o insusi d-lu episcopu si a fostu destulu de bine cercetata, Directiunea si-a facutu raportulu despre activitatea s'a in anulu espiratu, a propusu mai multe dispositiuni salutari pentru inaltiarea Associatiunei si apoi a multiamitu pentru incredere. Purcediendu-se la constituirea noua a directiunei, dupa unele tamaieri cam necorespundietórie, s'a alesu de directoru primariu R. d-nu Ieroteiu Belesiu, vicariu episcopescu in Oradea-mare, apoi directoru secundariu onor. domnu notariu publicu din Aradu Demetriu Bonciu; incolo apoi ceilalti functionari si membri au fostu mai toti realesi, afara de d-lu dr. L. Petroviciu la cassariatu, care a renunciatu din causa de morbu si in loculu caruia s'a alesu d-lu secretariu episcopescu I. Poppu. — S'au primitu apoi mai multi membri noi si s'a decisu, cá pe venitoriu celu ce voiesce se fia membru ordinariu se solvésca inainte tax'a de 2 fl. v. a. celu puçinu pe unu anu, ér' déca in decursulu anului alu doilea nu-o va solvi nici la provocarea comitetului: atunci simplemente se fia stersu din sirulu membriloru. — Fia inceputulu modestu de fórte bunu auguru si insufle provedinti'a tuturoru confratiloru alipire démna de emulatiune façia de scopulu Asociatiunei, càci numai associatiunile au potutu miscá omenimea spre scopuri sublime! Totu aici s'a decisu, cá directiunea se intreprinda toti pasii posibili, pentru cá si romanii din tienutulu acest'a se fia representati la espositiunea natiunala, ce se va tiené estu anu la Sibiiu. Coresp.

(Machina de socotitu) — Pap'a Silvestru II, Pascalu si Leibnitz au incercatu inzadaru a inventa unu mechanismu destulu de ingeniosu pentru a face intr'unu modu automaticu cele patru operatiuni aritmetice. In 1822, unu matematicu francesu, Thomas din Colmar, a resolvatu problem'a in parte; dér machin'a s'a nu putea face decatu adunari si scaderi. Unu Spaniolu cu resiedinti'a in New-York, d. Ramon Verea, a implutu golulu, construindu o machina, care face imultiri si impartiri totu cu atat'a esactitate si de douedieci de ori mai iute, de catu comptabilulu celu mai esercitatu. Totusi machin'a nu operéza de catu in óre-care limite; trebuie cá deimultitulu séu deimpartitulu se n'aiba mai multu de 9 cifre si imultitorulu si impartitorulu mai multu de 6.

Machin'a consta in diece place circulare, puse verticalu si avendu fia-care pe margine cifrele 0 pene la 9. Pentru a opera, se 'ntorcu placele astfelu, in catu numerulu de imultitu se fia la virvu; apoi una séu doue róte, care facu parte din machina, s'asiédia ast-felu, in catu se represinte numerulu cu cate dorimu se imultimu séu sè impartimu. Cei doui factori fiindu ast-felu asiediati, se 'nvertesce o mica manivela, care corespunde cu fiacare cifra din alu duoilea numeru, si pe unu discu se vede produsulu séu càtulu cerutu. („Rom.")

Cu *1 Aprile st. v. 1881* s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI"

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu,* aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

„Gazet'a Transilvaniei" apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei" este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Esemplare complete dela inceputulu anului 1881 se mai afla.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 11 Maiu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.60	Imprumutulu cu premiu ung.	118.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare	133 —	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	110.80
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	91.50	Rent'a de harthia aust.	78 20
dto. (II-a emissiune)	108.50	„ de argintu „	78.50
dto. (III-a emissiune)	96.25	„ de auru „	95.95
Bonuri rurale ungare	99 —	Losurile din 1860	132.50
dto. cu cl. de sortare	98.—	Actiunile bancei austr.-ungare	848.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.50	„ bancei de creditu ungare	356.—
dto. cu cl. de sortare	97.50	„ bancei de creditu austriace	351.40
Bonuri rurale transilvane	97 50	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	98.—	Galbini imperatesci	5 55
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	96.75	Napoleond'ori	9.32½
		Marci 100 imp. germ.	57 45
		Londr'a	117 80

Cursulu de Bucuresci

dela 27 Aprile/9 Maiu 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Oct.	85.½	86.¼
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100.½	101.½
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	107.½	108.½
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	—.—	—.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	105.½	106.½
7% „ „ urbane	idem	103.—	104.—
8% Imprum. municipalu	idem	108.—	109.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	107.½	108.½
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	28 —	29.—
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	700.—	710.—
Auru contra argintu		1/16	1/8
Auru contra bilete hipotec.		1/16	1/8
Auru contra bil. de Banca nat		1/16	1/8
Florini Val. Austr.		2.15	2.16

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.